

Rapport fra arkeologisk registrering

Reguleringsplan for Knarrlagsundbrua

Figur 1: Utsikt over Knarrlaget og Knarrlagsundbrua. Foto: Eirin Ellingsen, Trøndelag fylkeskommune.

Eirin Ellingsen, 03.12.2019

Saksnr.	201937814
Tiltak	Reguleringsplan for Knarrlagsundbrua
Kommune, gnr/bnr	Hitra, 71/2,15,37,50, 1364/12
Tiltakshaver	Statens Vegvesen
Registreringsmetode	Prøvestikking, overflateregistrering
Tidsrom for registrering	2.-3. september 2019
Deltakere i felt	Arkeologer Ragnhild Sirum Skavhaug, Eirin Ellingsen
Timer i felt inkl. reise	25,5
Timer for- og etterarbeid	22,5
Askeladden-id	-

INNHOOLD

1	Sammendrag	3
2	Bakgrunn for undersøkelsen.....	3
3	Metode	4
4	Området	4
5	Undersøkelsen.....	6
6	Dokumentasjon	8
7	Konklusjon	9
8	Vedlegg	9

FIGURLISTE

Figur 1: Utsikt over Knarrlaget og Knarrlagsundbrua. Foto: Eirin Ellingsen, Trøndelag fylkeskommune.	1
Figur 2: Kart over planområdet.	4
Figur 3: Kart over kulturminner ved planområdet.	5
Figur 4: Oversikt over prøvestikk i planområdet.	6
Figur 5: Utsikt over flatt parti mellom knauser. Spaden viser hvor prøvestikk 3 ble satt. Foto: Eirin Ellingsen, Trøndelag fylkeskommune.	7
Figur 6: Prøvestikk 5 med funn: brun plast og oppsmuldret rør øverst til venstre, skjorterester i øsekaret nederst til venstre. Foto: Eirin Ellingsen, Trøndelag fylkeskommune.	7
Figur 7: Utsikt over toppen av berget. Foto: Eirin Ellingsen, Trøndelag fylkeskommune.	8

1 SAMMENDRAG

I forbindelse med reguleringsplan for Knarrlagsundbrua, varslet Trøndelag fylkeskommune behov for arkeologiske registreringer av området. Dette ble gjennomført i september 2019.

Ingen automatisk freda kulturminner ble funnet.

2 BAKGRUNN FOR UNDERSØKELSEN

Alle kulturminner eller spor etter menneskelig virksomhet fra før reformasjonen, det vil si før år 1537, er automatisk freda etter § 4 i kulturminneloven (kml), og i henhold til gjeldende forskrifter til kulturminneloven er fylkeskommunen delegert ansvaret for å ivareta de samlede verneinteresser knyttet til kulturminner i plan- og utbyggingssaker. Fylkeskommunen kan derfor kreve arkeologiske registreringer før en eventuell godkjenning av planen/tiltaket, jf. Kml

I forbindelse med plan- og utbyggingssaker kan fylkeskommunen kreve at det foretas arkeologiske registreringer forut for en eventuell godkjenning av planen/tiltaket. Tiltakshaver har etter kulturminnelovens § 9 plikt til å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner. Det vil som regel innebære en befaring eller registrering av det aktuelle planområdet av arkeolog fra fylkeskommunen.

Hensikten med undersøkelsen var å få klarhet i om det kunne påvises automatisk freda kulturminner som kunne komme i konflikt med tiltaket.

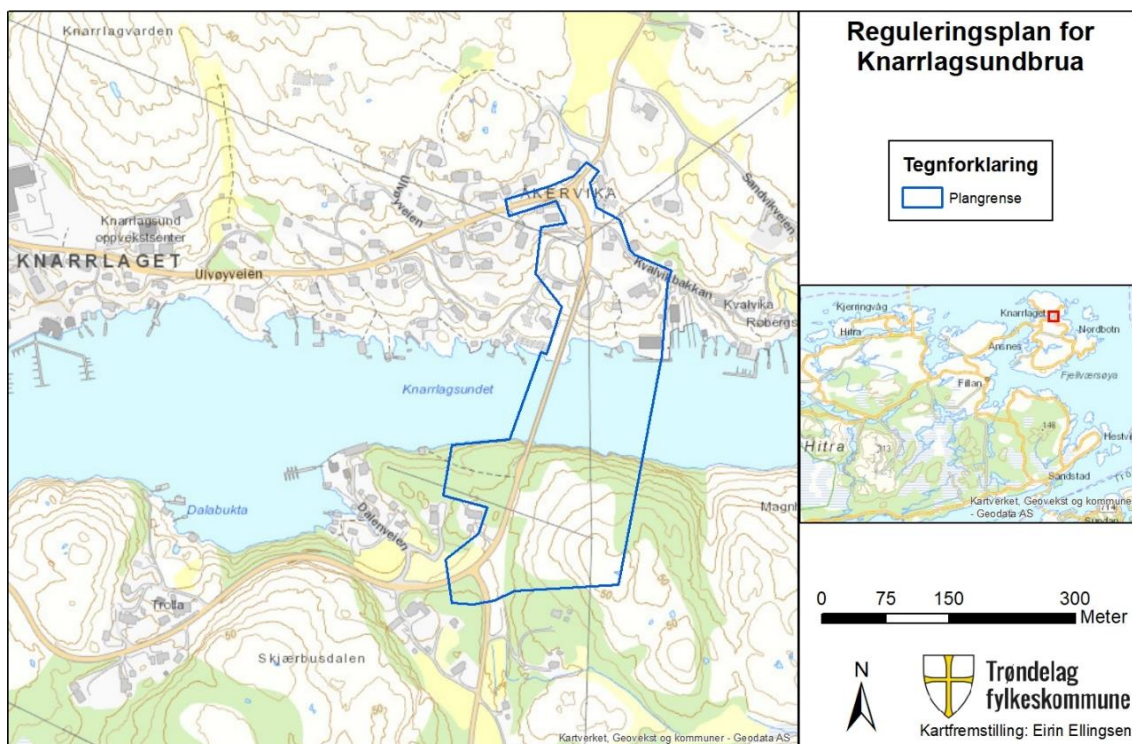
3 METODE

Det berørte området ble undersøkt ved prøvestikking, der det graves hull på ca. 40x40 cm ned til berg eller uberørt undergrunn. Med denne metoden vil kulturminner være synlige som lag med avvikende farge og konsistens i sidene (profilen) på hullet. Man kan også gjøre funn av gjenstander, f.eks. flintbiter eller keramikk. Prøvestikking krever at det er løsmasser under torva å undersøke. Vi så oss ut to områder som var flate og hadde nok løsmasser til undersøkning.

Det berørte området ble også undersøkt ved visuell overflateregistrering. Det vil si at arkeologer går over det aktuelle området til fots mens man ser etter og kartfester automatisk frede kulturminner som er synlige på overflaten, f.eks. gravhauger, rydningsrøyser, bautasteiner og fangstgroper.

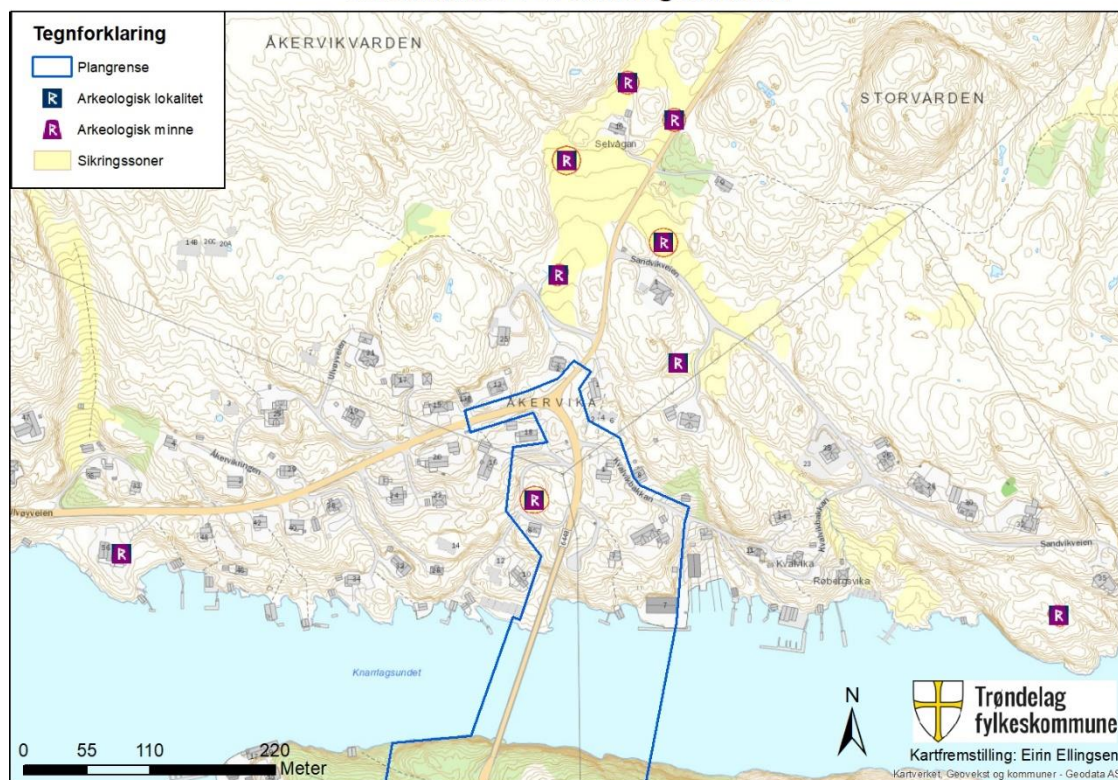
4 OMRÅDET

Kun den sørlige delen av planområdet ble befart. Ulvøyveien går gjennom planområdet mot Knarrlagsundbrua. Øst for veien består planområdet av mose- og lyngbevokst berg med myrlendte partier. Det høyeste punktet er ca 53 m.o.h. Vest for veien er det et område bestående av berg, kratt og myrlendte viker. Sørvest i planområdet er det en gress-slette som skråner bratt ned mot en grøft. Det er påfyllingsmasser fra da veien sist ble hevet som gjør området så bratt.

Figur 2: Kart over planområdet.

Kulturminner ved Knarrlagsundbrua

Figur 3: Kart over kulturminner ved planområdet.

Tidligere funn i området

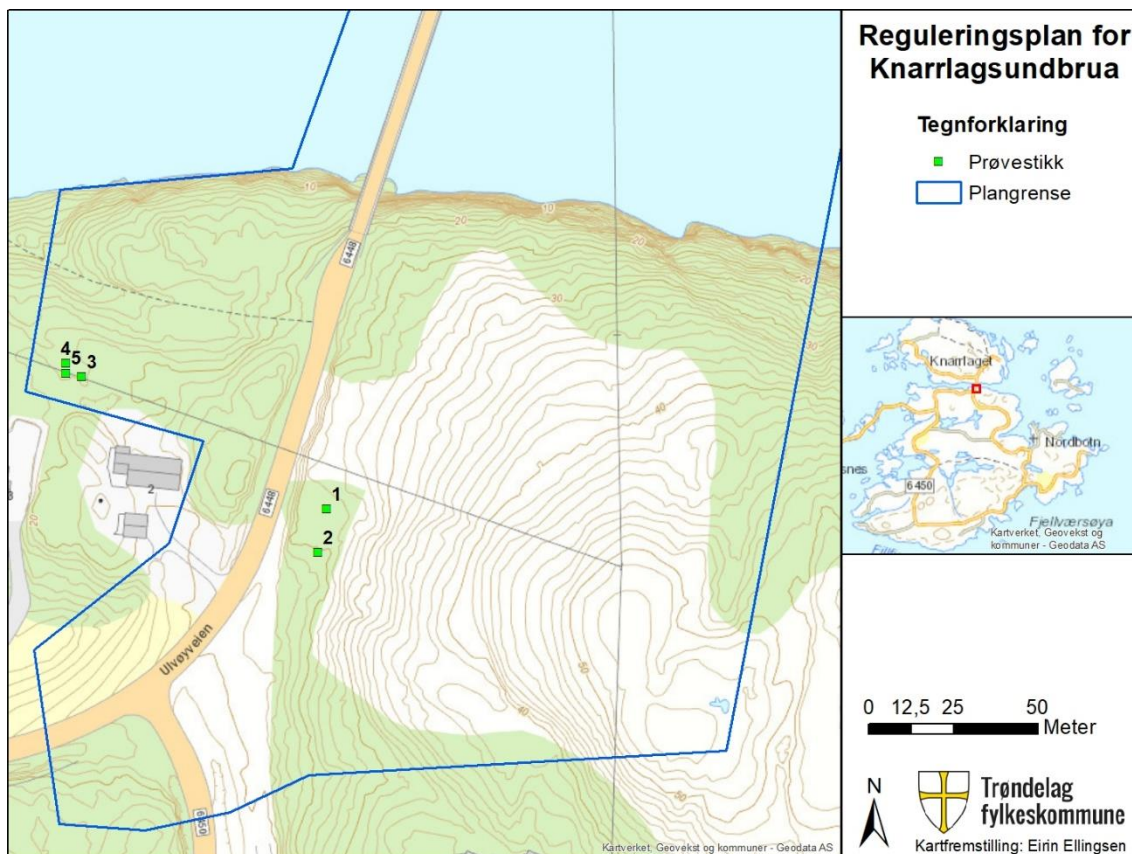
I planområdet nord for Knarrlagsundet er det tidligere funnet noen flintavslag i et tørt bekkefar (ID-89518).

Nord for planområdet er det funnet flere kulturminner fra steinalderen: Et midlertidig oppholdssted (ID-88472), et ildsted (ID-88475), funn av flint (ID-88474, ID-88477) og funn av flint kombinert med kull og skjørbrønt stein (ID-88476).

Nord for gården Selvågen er det funnet kokegrop og stolpehull fra jernalder (ID- 88479).

Øst for planområdet på nordsiden av sundet ligger det en gravrøys fra jernalderen (ID-88477). Vest langs nordsiden av sundet ble det funnet et menneskeskjelett samt rester av større fisk i en hellegrav under tomtegraving til en villa (ID-57712). Før villaen hadde det stått et tømmerhus på tomten, og menneskeskjelettet kan være rester av et kulturminne som ble fjernet allerede da det første tømmerhuset ble bygd på stedet.

5 UNDERSØKELSEN

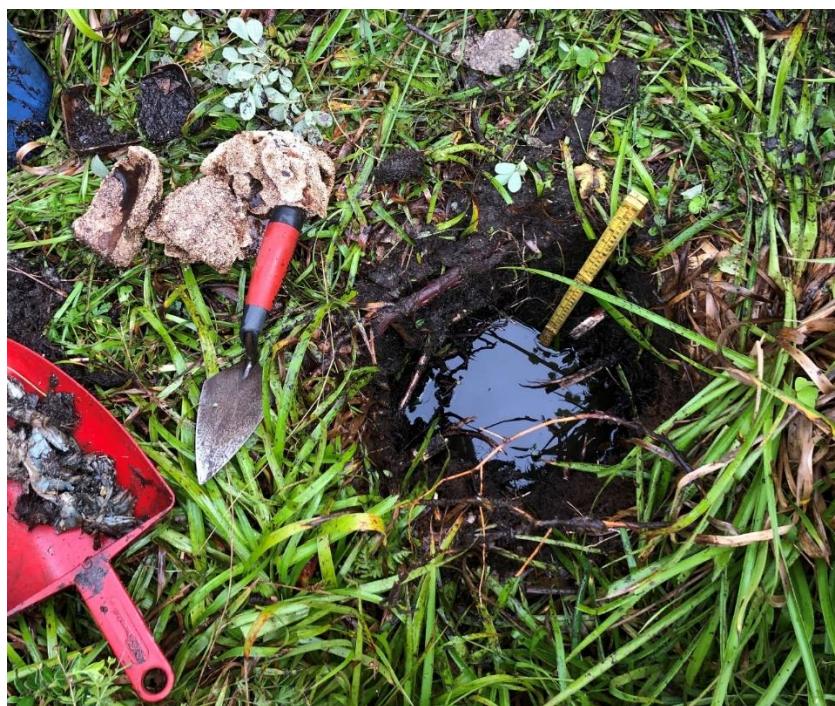
Figur 4: Oversikt over prøvestikk i planområdet.

To områder ble undersøkt med prøvestikk. Vest for Ulvøyveien var det et flatt, krattbevokst område mellom bergknauser med rundt 50 cm løsmasser.

Det ble gravd 3 prøvestikk på dette området. Det viste seg at flaten bestod for det meste av myr og var veldig våt. To av prøvestikkene fyltes for fort med vann til at man så bunnen klart. De tre prøvestikkene viste at det var om lag 35-45 cm myr over grå sandgrus. I prøvestikk 5 ble det funnet både plastikk og rester av en skjorte med moderne sømkanter mellom 20-30 cm ned. I prøvestikk 4 var det spor av kull i overgangen mellom myr og sandgrus, men det ble ikke funnet flint eller andre spor av førreformatoriske kulturminner i sammenheng med dette.

Figur 5: Utsikt over flatt parti mellom knauser. Spaden viser hvor prøvestikk 3 ble satt. Foto: Eirin Ellingsen, Trøndelag fylkeskommune.

Figur 6: Prøvestikk 5 med funn: brun plast og oppsmuldret rør øverst til venstre, skjortester i øsekaret nederst til venstre. Foto: Eirin Ellingsen, Trøndelag fylkeskommune.

Øst for Ulvøyveien var det en rektangulær, gress- og trebevokst flate på ca 16 x 12 m som ble undersøkt nærmere. Dette området var også vått og prøvestikk viste torv og jord ned til smuldret stein.

Berget øst for Ulvøyveien ble undersøkt med visuell overflaterregistrering. Det var noen flate parti på toppen i sørøst og midt på berget i sør med løsmasser, men stikk med jordbør viste at områdene bestod kun av myr ned til berg. Vi så ingen tegn til kulturminner i området.

Figur 7: Utsikt over toppen av berget. Foto: Eirin Ellingsen, Trøndelag fylkeskommune.

Sørøst i planområdet er det et flatt parti i nærheten av en hytte, med noe som kan være en hustuft. Dette er i midlertidig en ubebygd hustomt, og tuften ble antatt å være fra moderne bebyggelse og ikke undersøkt nærmere.

6 DOKUMENTASJON

Prøvestikk ble dokumentert med tekst og foto. Prøvestikkene ble målt inn med Altus APS-3 DGPS med CPOS korreksjon. Kartene er utarbeidet i ArcMap versjon 10.6.1.

7 KONKLUSJON

Det ble ikke gjort funn av automatisk fredete kulturminner under registreringen.

Eirin Ellingsen, arkeolog
Trøndelag fylkeskommune

8 VEDLEGG

Prøvestikkliste

Prøve- stikk nr	Status	Soldestatus	Mål (cm)	Dybde (cm)	Beskrivelse
1	Negativ	Ikke soldet	35 x 35	30	Smuldrestein i bunn. Ca. 7-10 cm med mørkere jord nederst med mulige kullspetter i. Ikke dyrknings- eller kulturlagsfølelse, trolig fukt. Ble fort dekket av vann. Resten av profilen var torv og jord om hverandre.
2	Negativ	Ikke soldet	30 x 30	25	Torv og jord med mye røtter. Ble fylt med vann umiddelbart.
3	Negativ	Ikke soldet	30 x 30	50	45 cm myr, 5 cm jordgrus. Ekstremt vått, fikk ikke til å se bunnen da vannet strømmet inn fortere enn jeg kunne øse.
4	Negativ	Ikke soldet	30 x 30	50	40 cm myr, 10 cm litt mørkere myr, 10 cm stein og jordgrus. Noen tydelige kullbiter i massene ca 40 cm ned.
5	Negativ	Ikke soldet	30 x 30	40	Myr ned til grå sandgrus. Veldig vått, fikk aldri sett bunnen ordentlig. Funn av plastikk ca 20 cm ned og biter av en moderne skjorte ca 25-30 cm ned.

